

Az egyezség körébe vonható vagyon mértékét az egyezségkötés idején meglévő vagyon alapján – a törvényben felsoroltak követeléseit figyelembe véve (vagyis abból levonva) – állapítja meg a bíróság. E fogalom alatt tehát nem csupán az egyezséget kötő hitelezők kielégítésére szolgáló vagyon mértékét, hanem a fenti korrekcióval az adósnak az egyezség megkötésekor meglévő teljes vagyonát kell érteni.

Alkalmazott jogszabályok: Cstv. 41-46. §

Győri Ítéltábla Fpkf.II.25.355/2010/4. szám

Az elsőfokú bíróság megállapította az adós fizetéseképtelenségét, felszámolását főeljárásként elrendelte.

Az eljárás során az adós vagyonának értékesítését követően befolyt vételárból a felszámoló valamennyi bejelentett hitelezői igényt kifizette. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság az eljárást „az adós jogutód nélküli megszűnésének mellőzésével” megszüntette, a felszámolói díj megállapítását mellőzte. A határozat indokolása szerint a 41. számú végzéssel jóváhagyott közbenső mérleg és vagyonfelosztási javaslat alapján a bejelentett hitelezői igények teljes mértékben, hiánytalanul kielégítésre kerültek, a felszámoló pedig bruttó 5.626.000 forint felszámolói díjat vett fel. A hitelezők ezt követően az adóssal szemben további követelést nem támasztottak. Így – miután nem maradt olyan hitelező, akinek a követelését ne teljesítették volna – egyezségkötésre nincs törvényes lehetőség. Az eljárás továbbfolytatása viszont szükségtelen, ezért azt az adós jogutód nélküli megszüntetésének mellőzésével kellett megszüntetni. A felszámoló részére pedig azért nem került sor további díjazás megállapítására, mert a közbenső mérleg jóváhagyásakor kiutalt díj az őt megillető díjigényt teljes mértékben fedezi.

E végzés ellen a felszámoló élt fellebbezéssel, és annak hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróság új határozat hozatalára utasítását kérte. Fellebbezése indokolásában arra hivatkozott, hogy a felszámolási eljárást a közzétételt követően csupán két módon lehet befejezni: egyrészt az adós jogutód nélküli megszüntetésével, másrészt egyezségkötéssel.

Az ügyvezető által képviselt adós fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú végzés helybenhagyására irányult azzal, hogy a felszámolót a rendelkezésre álló pénzeszközök és egyéb vagyontárgyak kiadására kérte kötelezni.

A Győri Ítéltábla Fpkf.II.25.928/2008/6. számú végzésével az elsőfokú bíróság fenti végzését hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új határozat hozatalára utasította. Határozata indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság tévesen, jogszabályi lehetőség hiányában rendelkezett az eljárás megszüntetéséről. A jelen eljárásra – a felszámolási kérelem benyújtásának időpontjára figyelemmel – a csőd-eljárásról és a felszámolási eljárásról szóló, lényegesen az 1993. évi LXXXI.

törvénnyel, az 1997. évi XXVII. törvénnyel, a 2000. évi CXXXVII. törvénnyel, a 2004. évi XXVII. törvénnyel módosított 1991. évi XLIX. törvény (többször módosított Cstv.) rendelkezéseit kell alkalmazni, a későbbi módosítások nem vehetők figyelembe. E szabályok szerint pedig a felszámolási eljárás a felszámolás kezdő időpontját követően kizárólag két módon fejeződhet be: egyrészt az adós jogutód nélküli megszüntetésével, és vagyonának a hitelezők közötti szétosztásával, másrészt egyezségkötéssel. A 2009. évi LI. törvény csupán 2009. szeptember 1. napján lépett hatályba, rendelkezései – köztük a Cstv. új, az eljárás kezdő időpontja utáni megszüntetését is lehetővé tevő 45/A.§-át megállapító 27.§-a – pedig – az itt nem irányadó kivételekkel – csak az ezt követően kezdeményezett felszámolási ügyekben alkalmazhatók. Abban az esetben, ha az adós vagyona a hitelezői igényeket teljes mértékben fedezi, a hitelezőkkel ennek megfelelő tartalmú egyezséget kell létrehozni. Az a körülmény, hogy időközben a kifizetésekre is sor került (megtörtént a követelések maradéktalan kielégítése), az egyezségkötést nem zárja ki. Ennek csupán annyiban van jelentősége, hogy szükségtelessé teszi a részletes reorganizációs program beterjesztését.

A megismételt eljárás során az elsőfokú bíróság felhívására az adós előterjesztette az egyezségi javaslatát. A felszámoló az egyezség körébe vonható vagyon mértékéről nem nyilatkozott. Az elsőfokú bíróság felhívta a felszámolót, munkálja ki, hogy mekkora adósi vagyont kezel, és az egyezség megkötése esetén milyen összegű felszámolói díjat számít fel, tekintettel a közbenső mérlegben már érvényesített felszámolói díjra is. Igazolja továbbá, hogy az iratok beszerzése érdekében az adós könyvelőjét megkereste, mert amennyiben a felszámoló egyéb vagyonelemet kimunkálni nem tud, a bíróság úgy tekinti, hogy az egyezség körébe vonható vagyon mértéke az a felszámolónál lévő készpénzösszeg.

A felszámoló az eljárás során bejelentette, hogy bankszámlán 72.609.579 forint adósi vagyont kezel. Előadta, hogy a korábban meghatározott felszámolói díjat az addig történt értékesítések alapján határozta meg, de a felszámolói díj a Cstv. 59.§ /1/ bekezdése szerint egyezség esetén az egyezség körébe vonható vagyon értékének 5%-a. Az egyezség körébe vonható vagyon mértéke az adós tevékenységzáró mérlegének mérlegfőösszegével egyezik, amely összeg azonban a jelen esetben a tevékenységet záró mérleg hiányában nem állapítható meg, így a „végleges” felszámolói díj sem határozható meg. Az adós gazdálkodó szervezet vezetője nem tett eleget a Cstv. 31.§ /1/ bekezdésében írt iratátadási kötelezettségének, és a könyvelő megkeresése is eredménytelen volt e tekintetben. Így egyezség sem hagyható jóvá.

Az elsőfokú bíróság a fentieket követően egyezségi tárgyalást tartott, és a fellebbezéssel támadott végzésével 72.609.579 forintban állapította meg az egyezség körébe vonható vagyon mértékét. A határozat indokolása szerint a felszámolási eljárás során az adós az egyezségi ajánlatát fenntartotta.

Megállapította, hogy a hitelezőknek további követelése nem áll fenn, és beszerezte a felszámoló nyilatkozatát arról, hogy jelenleg milyen pénzüsszeget kezel. A felszámoló az „egyezség elutasítását” kérte, arra hivatkozva, hogy „irathiány” miatt az egyezség körébe vonható vagyon mértéke nem állapítható meg.

Megállapítható, hogy az ügyvezető nem működött együtt a felszámolóval a felszámolás során. Ennek ellenére a felszámoló az értékesítendő vagyont fel tudta deríteni, azt értékesítette is. Megállapította a hitelezők körét, a hitelezői igények nagyságát. A felszámoló a felszámolási eljárás során közbenső mérleget tudott készíteni, amelyben az értékesítés után felszámolási díjelőleget is tudott érvényesíteni. Értékelte, hogy a felszámolási eljárásban kiegyenlítetlen köztartozás nem merült fel, az adóhatóság hitelezőként nem jelentkezett be, ily módon az irathiany esetleges jogkövetkezményei az adós kockázatát képezik és az adós jogosult elbírálni és mérlegelni azt, hogy ezzel a kockázattal is megköti-e az egyezséget.

A jogszabály tételes rendelkezése (Cstv. 41-44.§) nem tartalmaz olyan kizáró rendelkezést, amely az egyezés objektív akadályát jelentené. A Cstv. 41.§ /1/ bekezdése alapján a hitelezők és az adós között bármikor helye van egyezésnek és ennek az a jogkövetkezménye, hogy akik a felszámolási eljárásba hitelezőként nem jelentkeztek be, az egyezségkötés esetén az eljárás befejezését követően az adóssal szemben nem érvényesíthetik a követelésüket.

Ezért a felszámoló konkrét nyilatkozata hiányában a felszámolás körébe tartozó vagyon mértékét a bankszámlán meglévő összeggel egyezően állapította meg.

E végzés ellen a felszámoló élt fellebbezéssel, és annak hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróság új határozat hozatalára utasítását kérte. Fellebbezése indokolásában arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság jogszabálysértő módon határozta meg az egyezségi tárgyalás során az egyezés körébe vonható vagyon mértékét, a felszámoló által kezelt összeg alapján 72.609.579 forintban. A Cstv. 42.§-ára hivatkozva kifejtette, hogy egységes a bírói gyakorlat abban, hogy az egyezés körébe vonható vagyon mértéke az adós tevékenységzáró mérlegének mérlegfőösszegével egyezik meg. Ez azonban a jelen esetben a tevékenységet záró mérleg hiányában nem állapítható meg, mert az adós gazdálkodó szervezet vezetője nem tett eleget a Cstv. 31.§ /1/ bekezdésében írt iratátadási kötelezettségének. Emiatt pedig *az egyezés körébe vonható vagyon mértéke nem határozható meg a felszámoló által kezelt pénzüsszeg mértékében*. Nem biztos ugyanis, hogy a felszámolónak sikerült minden vagyonelemet, vagyontárgyat feltárnia. Önmagában abból a tényből, hogy korábban a felszámoló közbenső mérleget készített nem vonható le az a következtetés, hogy a felszámoló a vagyontárgyakat teljeskörűen fel tudta deríteni.

A későbbi egyezés megkötésének akadályá az is, hogy a felszámolói díjat az egyezés körébe vonható vagyon ismerete nélkül nem lehet meghatározni. (Cstv. 59.§ /1/ bekezdés)

Hivatkozott arra, hogy a végzés azért is jogszabálysértő, mert az egyezségi tárgyalás kitűzésének, így a végzés meghozatalának a feltételei sem álltak fenn, ugyanis a Cstv.41.§ /4/ bekezdése alapján az egyezségi tárgyalásra az adós köteles a fizetőképesség helyreállítására alkalmas programot és egyezségi javaslatot készíteni, amely kötelezettségének az adós nem tett eleget. Utalt arra, hogy a Győri Ítéltábla korábbi hatályon kívül helyező végzése ugyan kifejtette, hogy a hitelezők kifizetése szükségtelenné teszi a részletes reorganizációs program beterjesztését, ám ez nem jelenti azt, hogy reorganizációs tervet egyáltalán nem kell benyújtani.

Kifejtette, hogy az egyezés bíróság általi jóváhagyásának feltétele, a Cstv. 45.§ /1/ bekezdése alapján az is, hogy az a jogszabályoknak megfeleljen. Álláspontja szerint a

számvitelről szóló 2000. évi C. tv. alapelvi rendelkezéseivel – teljesség elve (15.§ /2/ bek.), valódiság elve (15.§ (3) bek.), következetesség elve (15.§ /5/ bek.), folytonosság elve (15.§ /6/ bek.) - nem állna összhangban, ha egy olyan társaság folytatná a továbbműködést, amelyik iratanyagot, mérleget nem tud prezentálni.

Hivatkozott legvégül arra, hogy a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. tv. (Ctv.) 116.§ /5/ bekezdése alapján, amennyiben a kényszer-végelszámolás során felszámolási eljárást kell kezdeményezni, a felszámolási eljárás során egyezségkötésnek nincs helye, és a felszámolási eljárás az adós cég teljesítésére tekintettel nem szüntethető meg.

Az ügyvezető által képviselt adós fellebbezési ellenkérelme – tartalmilag - az elsőfokú végzés helybenhagyására irányult. Hivatkozott az EBH. 2002. 672 számú döntésben foglaltakra, mely szerint a felszámoló csupán javaslatot kell hogy tegyen az egyezség körébe vonható vagyon mértékére. A vagyon mértékének megállapításához nem szükséges és elengedhetetlen az adatok teljes körű feltárása. Ez pedig cáfolja azt a fellebbezési hivatkozást, mely szerint az egyezség körébe vonható vagyon mértékének meghatározásához az adós tevékenységzáró mérlegadatainak feldolgozása szükséges. Álláspontja szerint a támadott végzés nem ütközik jogszabályba a reorganizációs program előterjesztésének a hiánya miatt. A jelen eljárásban ugyanis az adós korábban maradéktalanul rendezte a hitelezői követeléseket, amelynek következtében a fedezet előteremtésére szolgáló programra nincs szükség.

Álláspontja szerint a fellebbezésben hivatkozott számviteli törvényben foglalt alapelvi rendelkezések az egyezségkötés vonatkozásában nem értelmezhetőek, azok kizárólag a gazdasági események könyvviteli rögzítésének alapkövei, de a felszámolási eljárás keretében megkötött egyezség bírói jóváhagyásának szempontjából súlytalanok.

A Ctv. 116.§ /5/ bekezdésére történő hivatkozás pedig azért alaptalan, mert a jelen felszámolási eljárás nem kényszer-végelszámolás keretében indult.

A fellebbezés részben alapos.

A jelen eljárásra – a felszámolási kérelem benyújtásának időpontjára figyelemmel – a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló, lényegesen az 1993. évi LXXXI. törvénnyel, az 1997. évi XXVII. törvénnyel, a 2000. évi CXXXVII. törvénnyel, a 2004. évi XXVII. törvénnyel módosított 1991. évi XLIX. törvény (többször módosított Cstv.) rendelkezéseit kell alkalmazni, a későbbi módosítások nem vehetők figyelembe.

A Cstv.42. §-a szerint az egyezségi tárgyalás során a bíróság a felszámoló javaslata alapján végzésben - figyelembe véve az 57. § (1) bekezdés a), c) pontjaiban felsorolt követeléseket - meghatározza az egyezség körébe vonható vagyon mértékét.

Előrebocsátja az ítéletábra, hogy a jelen esetben az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott végzésével csak a Cstv. 42.§-a szerinti határozatát hozta meg, de nem döntött még sem az egyezség jóváhagyásáról, sem annak megtagadásáról. Ekként a fellebbezéssel támadott végzés érdemi felülbírálata során a fellebbezés azon hivatkozásai, amelyek az egyezség jóváhagyásának jogszabályi akadályaira vonatkoznak értelmezhetetlenek, és így azokat az ítéletábra figyelmen kívül hagyta. A

fellebbezési kérelem e részében előadottak így nem szolgáltathatnak alapot a fellebbezéssel támadott végzés megváltoztatására.

A jelen esetben az adós fizetőképességének helyreállítására alkalmas, azt célzó program hiánya sem képezte akadályát az egyezségi tárgyalás kitűzésének, és a fellebbezéssel támadott, az egyezés körébe vonható vagyon mértékének a meghatározására vonatkozó végzés meghozatalának. A jelen eljárásban ugyanis az adós maradéktalanul kiegyenlítette a hitelezői követeléseket, amint arra az adós fellebbezésében is helyesen mutatott rá, ennek következtében a fedezet előteremtésére szolgáló programra nincs szükség, reorganizációs program hiányában is megállapítható, hogy a megkötendő egyezés folytán az adós gazdálkodó szervezet – pénzügyi szemléletű – fizetéseket megszüntetik-e.

A Cstv. 42.§-a szerint az egyezségi tárgyalás során a bíróságnak meg kell határoznia az egyezés körébe vonható vagyon mértékét, és erre nézve a felszámolónak kell javaslatot tennie. Lényeges azonban e rendelkezés körében, hogy a felszámolónak mindössze annyi a feladata, hogy az egyezés körébe vonható vagyon meghatározásához a bíróság részére javaslatot tegyen, annak mértékéről a bíróság dönt. (EBH. 2002. 672., Fővárosi Ítélet 12.Fpkf.41.635/2003.) Ebből következően viszont, ha a felszámoló ennek mértékére nem tesz (határozott) javaslatot, bármilyen oknál fogva, a bíróság nincsen elzárva attól, hogy az egyezés körébe vonható vagyon mértékét a rendelkezésre álló adatok alapján e javaslat nélkül is meghatározza. A konkrét ügyben a felszámoló felhívás ellenére nem tett javaslatot és a fellebbezésében sem jelölte meg az általa helyesnek tartott – egyezés körébe vonható – vagyon mértékét.

A Cstv.42.§. alkalmazása és az adós vagyonának meghatározása során a tevékenységet lezáró, illetve a felszámoló által készített nyitómérleg adataiból kell kiindulni. A jelen esetben azonban sem tevékenységet záró (Cstv.31.§ /1/ bek. a.) pont, sem pedig nyitómérleg (Cstv.46.§ /2/ bek.) nem készült.

Ekként helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor – egyéb adat hiányában – a felszámoló által készített, és az elsőfokú bíróság által végzéssel jogerősen jóváhagyott közbenső felszámolási mérleg (Cstv. 50.§ /1/ bek.) és vagyonfelosztási javaslat (50.§ /5/ adataiból indult ki.

Ezt a felszámoló a fellebbezésében kellő alap nélkül tette vitássá, figyelemmel arra is, hogy az általa hivatkozott „irathiany” és „adathiany” miatt ő maga sem kezdeményezte egyszerűsített felszámolás elrendelését, (63/B.§) és nem tartotta a felszámolási eljárást az általános szabályok szerint technikailag lebonyolíthatatlannak, hanem azt az „általános szabályok szerint” folytatta le. A fentiekre az elsőfokú bíróság is megalapozottan hivatkozott a végzése indokolásában.

A bíróság felhívására a felszámoló akként nyilatkozott, hogy még 72.609.579 forint adósi pénzeszközt kezel.

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az egyezés körébe vonható vagyon mértékét kizárólag csak a fenti összegben állapította meg.

Egységes a bírói gyakorlat abban, hogy az egyezség körébe vonható vagyon mértékét az egyezségkötés idején meglévő teljes adósi vagyonból kiindulva – levonva ebből a Cstv. 57.§ /1/ bekezdés a.) és c.) pontja szerinti igények kielégítésére fordítandó vagyonrészt – kell a bíróságnak meghatároznia. Az egyezség körébe vonható vagyon mértéke alatt nem csupán a hitelezők kielégítésére szolgáló vagyoni értéket kell érteni. (IH. 2006. 83., Fővárosi Ítéltábla: 15.Fpkf. 44.615/2004/3., 12.Fpkf.41.635/2003, Szegedi Ítéltábla: Fpkf.30.319/2004.)

A Cstv. 3.§ /1/ bekezdés e) pontja szerint vagyon mindaz, amit a számvitelről szóló törvény befektetett eszköznek vagy forgóeszköznek minősít. A 4.§ /1/ bekezdése értelmében a csődeljárás és a felszámolási eljárás, valamint a végelszámolás körébe tartozik a gazdálkodó szervezet minden vagyona, amellyel a csőd- vagy a felszámolási eljárás, illetve a végelszámolás kezdő időpontjában rendelkezik, továbbá az a vagyon, amelyet ezt követően az eljárás tartama alatt szerez.

A fentiekből következően az egyezségkötés idején meglévő, az idézett törvényi rendelkezések szerinti teljes adósi vagyon az, ami az egyezség körébe vonható, azonban figyelemmel kell lenni a törvény 57.§ /1/ bekezdés a.) és c.) pontjában felsorolt hitelezői igényekre, ugyanis e követelések jogosultjai nem részesei az egyezségnek, így az igényeik kielégítésére szolgáló vagyonrész sem vonható az egyezség körébe. A felsoroltak követeléseit figyelembe véve – vagyis levonva – állapítja meg a bíróság az egyezség körébe vonható vagyon mértékét, melyen nem csupán az egyezséget kötő hitelezők kielégítésére szolgáló vagyon mértékét, hanem az adósnak az egyezség megkötésekor meglévő teljes vagyonát kell érteni.

A felszámoló által készített közbenső felszámolási mérlegben és a vagyonfelosztási javaslatban foglalt adatok alapján megállapítható volt, hogy a teljes adósi vagyon mindösszesen 98.171.476 forint volt, ebből 97,1 millió forint értékben ingatlan, 1.071.476.Ft nyitó pénzkészlet. A jogerősen jóváhagyott közbenső mérleg adatai szerint ebből „kiadások” (felszámolási költség) címén ténylegesen kifizetésre került (a közbenső felszámolási mérleg elkészítéséig) 18.692.736 forint. Így a kielégítésére fordítható adósi vagyon (Cstv.42.§.) 2006. december 20. napján 79.479.000 forint volt. (Ennél magasabb összegű vagyont a felszámolási eljárásban a felszámoló nem állított és nem is igazolt.)

Az elsőfokú bíróság az ingatlan értékesítésére figyelemmel a felszámolónak kifizetni rendelt 5.826.000 forint felszámolói díjelőleget. Ez az összeg szintén a Cstv. 57.§ /1/ bekezdés a.) pontja és az 57.§ /2/ bekezdésében meghatározott felszámolási költség, amely a Cstv.42.§-a szerinti, egyezség körébe vonható vagyont tovább csökkentti.

Ekként az ítéltábla az egyezség körébe vonható vagyon mértékét, mindösszesen 73.653.000.Ft-ban állapította meg. (79.479.000.Ft – 5.826.000.Ft.)

A kifejtettek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott végzését a Cstv. 6.§ /3/ bekezdése, valamint a Pp. 259.§-a folytán alkalmazandó Pp. 253.§ /2/ bekezdése alapján részben megváltoztatta a rendelkező részben foglaltak szerint.